

กระบวนการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิธีทำการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับประชากรที่ใช้ในการวิจัย ลักษณะของแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารสูงสุดของสถาบันการศึกษาของกรมตำรวจ 11 แห่ง ได้แก่ผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ผู้อำนวยการโรงเรียนสืบสวน ผู้กำกับการโรงเรียนนายสิบตำรวจ ผู้กำกับการโรงเรียนตำรวจนครบาล ผู้กำกับการโรงเรียนตำรวจภูธร 2, 3, 4, 5, 6, 7 และ 9 รวม 11 คน และผู้บริหารระดับรองในสถาบันศึกษาดังกล่าวคือ รองผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ รองผู้อำนวยการโรงเรียนสืบสวน ผู้กำกับการ 1 และ 2 โรงเรียนนายร้อยตำรวจ รองผู้กำกับการทุกโรงเรียน ผู้บังคับกองร้อยทุกโรงเรียน อาจารย์หัวหน้าภาควิชาโรงเรียนนายร้อยตำรวจ หัวหน้าแผนกวิชาโรงเรียนตำรวจภูธรทุกโรงเรียน รวม 69 คน รวมผู้บริหารทั้งสองประเภท 80 คน ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ซึ่งสร้างขึ้นตามลำดับขั้นดังนี้

1. ผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินการโดยศึกษา ค้นคว้า หนังสือ ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษ และการศึกษากรมตำรวจ ทั้งนี้เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูล

## ตารางที่ 1

แสดงข้อสถาบันการศึกษาและจำนวนผู้บริหาร

ข้อสถาบันการศึกษา	ผู้บริหารทั้งหมด จำนวน(คน)	ผู้บริหารสูงสุด จำนวน(คน)	ผู้บริหารระดับรอง จำนวน(คน)
1. โรงเรียนนายร้อยตำรวจ	15	1	14
2. โรงเรียนสืบสวน	5	1	4
3. โรงเรียนนายสิบตำรวจ	5	1	4
4. โรงเรียนตำรวจนครบาล	4	1	3
5. โรงเรียนตำรวจภูธร 2 (ชลบุรี)	9	1	8
6. โรงเรียนตำรวจภูธร 3 (นครราชสีมา)	10	1	9
7. โรงเรียนตำรวจภูธร 4 (ขอนแก่น)	5	1	4
8. โรงเรียนตำรวจภูธร 5 (ลำปาง)	7	1	6
9. โรงเรียนตำรวจภูธร 6 (นครสวรรค์)	4	1	3
10. โรงเรียนตำรวจภูธร 7 (นครปฐม)	9	1	8
11. โรงเรียนตำรวจภูธร 9 (ยะลา)	7	1	6
รวม	80	11	69

2. สร้างแบบสอบถามโดยอาศัยแนวทางที่ค้นคว้าตามข้อ 1 ขึ้นจำนวน 45 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ลิสต์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิพากษ์วิจารณ์แล้วนำไปแก้ไข หลังจากนั้นได้นำไปทดลองใช้ ( try-out ) กับหัวหน้าแผนก รองผู้กำกับการ ผู้กำกับการ ในกองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ ซึ่งเคยเป็นผู้บริหารหรือเกี่ยวข้องกับการบริหารในสถาบันการศึกษาของกรมตำรวจมาก่อน แต่ขณะนี้ไม่ได้อยู่ในสถาบันการศึกษาที่มุ่งสำรวจในครั้งนี้ จำนวน 10 คน ในแบบสอบถามที่ทดลองใช้แต่ละข้อมีของความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบสอบถามใหญ่ๆ ครอบคลุมความเห็นด้วย หลังจากนั้นได้นำมาคัดเลือกข้อที่เหมาะสมที่สามารถสำรวจพฤติกรรมได้ในเรื่องนั้น ๆ คงเหลือแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย 35 ข้อ

4. แบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วมาใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน ตอนแรกถามเรื่องข้อมูลส่วนตัว จำนวน 4 ข้อ ตอนที่สองถามเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรม 7 ประการ ประกอบด้วย

- (1) พฤติกรรมในการวางแผน 6 ข้อ คือข้อที่ 1 - 6
- (2) พฤติกรรมในการจัดองค์การ 3 ข้อ คือข้อที่ 7 - 9
- (3) พฤติกรรมในการจัดวางตัวบุคคล 7 ข้อ คือข้อที่ 10 - 16
- (4) พฤติกรรมในการอำนวยความสะดวก 6 ข้อ คือข้อที่ 17 - 22
- (5) พฤติกรรมในการประสานงาน 4 ข้อ คือข้อที่ 23 - 26
- (6) พฤติกรรมในการรายงาน 4 ข้อ คือข้อที่ 27 - 30
- (7) พฤติกรรมในการจัดงบประมาณการเงิน 5 ข้อ คือข้อที่ 31 - 35

การมุ่งสำรวจพฤติกรรมทางการบริหาร 7 ประการ โดยเพิ่มแบบสอบถาม 35 ข้อ เนื่องจากผู้วิจัยได้รับราชการในกรมตำรวจเป็นเวลา 18 ปี และอยู่ในตำแหน่งปฏิบัติงานด้านวิชาการและการศึกษาเป็นเวลานาน มีประสบการณ์ในการบริหารงานตำรวจ เห็นว่าพฤติกรรมบางด้านของผู้บริหารถูกจำกัดด้วยอุปสรรค ระเบียบ และกฎเกณฑ์บางประการ ทำให้พฤติกรรมบางอย่างไม่แตกต่างกัน จึงใช้การตรวจสอบทางเอกสารแทนการสอบถามในเรื่องนั้น และไม่ได้ใช้แบบสอบถามจำนวนข้อ เท่ากันสำหรับพฤติกรรม ตัวอย่างเช่น

พฤติกรรมบางอย่างในด้านการจัดการ เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารระดับเหนือกว่า  
ผู้บริหารโรงเรียน จึงใช้แบบสอบถามเพียง 3 ข้อ ส่วนพฤติกรรมในด้านการจัดวางตัว  
บุคคล ผู้บริหารโรงเรียนมีโอกาสแสดงมากกว่าคนอื่น จึงใช้แบบสอบถาม 7 ข้อ เป็น  
ต้น แบบสอบถามส่วนใหญ่ตามพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง แต่มีอยู่เป็นบางข้อที่ผู้วิจัยเห็นว่า  
เป็นประโยชน์มากขึ้น ถ้าได้ตามความคิดเห็นในพฤติกรรมที่ปฏิบัติ ผู้วิจัยจึง ได้สอบถามความ  
คิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมปะปนไปด้วย

5. แบบสอบถามตอนที่สอง มีคำตอบให้เลือกตอบ 4 ข้อ คือ ก. ข. ค. ง.  
โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกข้อที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่สุดเพียงข้อเดียว และให้  
เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในวงเล็บหน้าข้อที่เลือก แต่ตามแบบสอบถามเห็นว่าพฤติกรรม  
ที่เสนอไว้ไม่ตรงตามที่ปฏิบัติอยู่ ก็ให้ระบุสิ่งที่ปฏิบัติอยู่ในข้อที่ 5 คือข้อ จ. ดังตัวอย่างเช่น

- "ท่านประเมินผลโครงการเมื่อใด
  - (...) ก. ประเมินผลครั้งเดียวเมื่อโครงการเสร็จ
  - (...) ข. ประเมินผลทุกระยะระหว่างปฏิบัติตามโครงการ
  - (...) ค. ประเมินผลเมื่อสงสัยว่าจะได้ผลตามโครงการหรือไม่
  - (...) ง. ไม่มีการประเมินผลเลย
  - จ. อื่น ๆ โปรดระบุ....."

นอกจากใช้แบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคอื่นในการรวบรวมข้อมูลประกอบ  
ด้วยการสังเกต การสัมภาษณ์ และการตรวจสอบเอกสารด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้แก่ผู้บริหารสถาบันการศึกษา คือโรงเรียนนายร้อย  
ตำรวจ โรงเรียนสืบสวน โรงเรียนนายสืบตำรวจ โรงเรียนตำรวจนครบาล และโรง  
เรียนตำรวจภูธร 2 ด้วยตนเอง พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ส่วน  
โรงเรียนตำรวจภูธร 3, 4, 5, 6, 7 และ 9 ผู้วิจัยได้ส่งให้กับผู้กำกับการโรงเรียนเหลา  
นั้นที่มหาราชการที่กองบัญชาการการศึกษา กรมตำรวจ ที่ผู้วิจัยทำงานอยู่ เพื่อให้ช่วยนำกลับไป

แจกจ่ายให้แก่ผู้บริหารตำแหน่งต่าง ๆ และขอให้ช่วยรวบรวมกลับคืนมาให้ภายใน 15 วัน โดยฝากมากับตำราวจที่มาราชการที่กองบัญชาการการศึกษา เมื่อครบกำหนด 15 วันแล้ว ยังได้รับแบบสอบถามไม่ครบ ได้มีจดหมายติดตามทวงถามขอให้ส่งมาให้ภายใน 15 วัน ประเมินว่าผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไป 80 ฉบับ และรับกลับคืนมา 75 ฉบับ และนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ที่มีการตอบทุกข้อ จึงนำมาใช้ในการวิจัยมีจำนวน 73 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.25

### การเสนอข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม	ผู้วิจัยเสนอในรูปตารางตามหัวข้อต่อไปนี้
ตารางที่ 2 - 6	เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตารางที่ 7 - 12	เกี่ยวกับพฤติกรรมในด้านการวางแผน
ตารางที่ 13 - 15	เกี่ยวกับพฤติกรรมในด้านการจัดองค์การ
ตารางที่ 16 - 22	เกี่ยวกับพฤติกรรมในด้านการจัดวางตัวบุคคล
ตารางที่ 23 - 28	เกี่ยวกับพฤติกรรมในด้านการอำนวยความสะดวก
ตารางที่ 29 - 32	เกี่ยวกับพฤติกรรมในด้านการประสานงาน
ตารางที่ 33 - 36	เกี่ยวกับพฤติกรรมในด้านการรายงาน
ตารางที่ 37 - 41	เกี่ยวกับพฤติกรรมในด้านการจัดงบประมาณการเงิน

นอกจากนี้ ภายใต้อาจารย์ได้บรรยายเป็นความเรียงประกอบ สำหรับการเปรียบเทียบพฤติกรรมแต่ละด้านของผู้บริหารสูงสุดกับผู้บริหารระดับรอง ได้ทำเป็นแผนภูมิเปรียบเทียบ เปรียบ เปรอ เช่น ค่าตอบของผู้บริหารทั้ง 2 ระดับ

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม 73 ฉบับ มาทำการวิเคราะห์โดย

- นำค่าตอบข้อมูลตอนทีหนึ่ง เรื่องข้อมูลส่วนตัวมาแจกแจง แล้วเสนอในรูปตาราง แสดงความถี่ แสดงค่าฐานนิยม และการร้อยละ

2. นำคำตอบข้อมูลตอนที่สอง เรื่องพฤติกรรมทางกระบวนการบริหาร มาเจง  
นับแล้วนำเสนอเป็นรูปตารางแสดงจำนวนคำตอบ และตารางรายละเอียดของคำตอบ แล้วบรรยาย  
สรุปเป็นความเรียงไว้ใต้ตาราง

3. ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารสูงสุดกับผู้บริหาร  
ระดับรอง ได้คัดเลือกคำตอบที่ผู้บริหารทั้ง 2 ระดับตอบมากที่สุดเป็นเพชรเจ็ดมาเปรียบเทียบ  
ให้เห็นกันในรูปแผนภูมิแท่งโดยแยกเป็นพฤติกรรมแต่ละด้านไป ทั้งปรากฏรายละเอียดของ  
การวิเคราะห์และความหมายของข้อมูลในบทที่ 4 ต่อไป



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย